

LIFE / FIT FOR REACH

Kā uzņēmumiem iepirkt izejvielas pārdomāti, lai labāk pārvaldītu bīstamās ķīmiskās vielas maisījumos un izstrādājumos

Daudziem uzņēmumiem ir iekšējās iepirkumu vadlīnijas, kas prasa, ka iepirkumiem jābūt labvēlīgiem videi un cilvēku veselībai, diemžēl ķīmiskās drošības jautājumi, it īpaši bīstamo vielu saturs maisījumos un izstrādājumos tajos reti parādās. Tāpēc šajā infolapā galvenā uzmanība ir pievērsta tam, kā ar uzņēmumu iepirkuma politiku var uzlabot ķīmisko vielu pārvaldību.

Nosakot uzņēmuma iekšējo kārtību iepirkumu veikšanai iekšējos iepirkumu noteikumus, jūs varat:

- 1) Nodrošināt atbilstību tiesību aktu prasībām, jo īpaši attiecībā uz bīstamām ķīmiskajām vielām, darba ņēmēju veselību, vides aizsardzības prasībām, cita starpā, regulāri atjauninot informāciju.
- 2) Uzlabot savu produktu un pakalpojumu kvalitāti, nodrošinot labākas kvalitātes izejvielas un izvairoties no nevajadzīgu bīstamu vielu klātbūtnes.
- 3) Ietaupīt, izvairoties no nevajadzīgiem, nepiemērotiem un pārlieku dārgiem iepirkumiem.
- 4) Izvērtējot izejvielu bīstamību pirms pirkuma veikšanas, variet izvairīties no bīstamu ķīmisko vielu riskiem un ar to saistītiem izdevumiem; Ķīmisko vielu likuma 9. punkts iesaka atteikties no vielām un maisījumiem, kas klasificēti kā bīstami, ja ir pieejamas mazāk bīstamas alternatīvas.
- 5) Izvairīties no dīkstāves izejvielu novēlotas piegādes dēļ.
- 6) Atrast labākus, uzticamākus piegādātājus, kas piedāvā papildu pakalpojumus, atrod drošākas alternatīvas, iesaka piemērotāku lietojumu, sadarbojas jaunu produktu un pakalpojumu attīstīšanā.

Ar šo jautājumu palīdzību jūs varat novērtēt savu pašreizējo darbību. Izmantojiet šo kontrollapu, lai apsvērtu, kā varat uzlabot savu uzņēmumu iekšējo iepirkumu politiku.

Tēma	Kontroljautājums	Kāpēc tas ir svarīgi
Kas, kad un kāpēc izvēlas ķīmiskās vielas maisījumus, un izstrādājumus?	Vai uzņēmumā ir vienota procedūra par to, kas un kā izlemj par iepirkumiem?	Bez skaidras procedūras iepirkumi var būt haotiski un neizdevīgi.
	Vai Jūs lūdzat piegādāt drošības datu lapas (DDL) un produktu deklarācijas par atsevišķu vielu (ne)esamību pirms līguma noslēgšanas?	Ļauj izvērtēt bīstamo vielu iespējamus riskus un ar tiem saistītās izmaksas (piemēram, nepieciešamos aizsardzības līdzekļus) pirms pirkuma. Palīdz īstenot Ķīmisko vielu likuma 9.pantu.
	Vai pirms produkta iegādāšanās novērtējat riskus veselībai, drošībai un apkārtējai videi, ko radīs konkrētā kaitīgā viela?	Izvērtējot pirms pirkuma, variet izvairīties no nevajadzīgiem riskiem un juridiskiem sarežģījumiem. Varat izmantot BEF ieteikumus aizvietošanai (http://www.fitreach.eu)
	Vai Jūs veicat kvalitātes pārbaudi piegādēm? (precei/ ķīmiskai vielai/maisījumam)?	Piegādes atbilstības kontrole ar līgumu (kvalitāte)
	Vai Jūs pārbaudāt piegādātās bīstamības informācijas kvalitāti (marķējums, DDL)?	Piegādes atbilstības kontrole: vai piegāde atbilst līguma un normatīvo aktu prasībām.
Vai Jūs izslēdzat noteiktus piegādātājus kā sadarbības partnerus?	Vai Jūsu izslēdzat piegādātāju, ja: Slikta atsauksmes no citiem uzticamiem uzņēmumiem Ir bijusi slikta pieredze ar iepriekš piegādāto precī vai pakalpojumu Citi iemesli	Izvairīties piegādātājiem, kas krāpjas, un neuzticamiem piegādātājiem

LIFE / FIT FOR REACH

Tēma	Kontroljautājums	Kāpēc tas ir svarīgi
Vai Jums ir sistēma, kā izvēlaties piegādātājus?	Vai Jums ir noteiktas kvalitātes prasības piegādātājiem?	Daudzi uzņēmumi tādā veidā nosaka savas prioritātes, ar ko sadarboties, bet ne kā obligātas prasības. Likums paredz, ka darba vietā pieejamo ķīmisko vielu un maisījumu marķējums, kā arī DDL ir latviešu valodā.
	Vai Jūsu piegādātājs var iesniegt DDL un marķējumu latviešu valodā?	
	Vai Jūsu piegādātājs palīdz Jums, meklēt labākus produktus, kas atbilst Jūsu vajadzībām?	
	Vai Jūsu piegādātājs nodrošina drošības apmācības, sniedz padomus?	
	Vai Jūsu piegādātājs pieņem izlietoto iepakojumu?	
	Citi iemesli izvēlei	Piegādātājs var nodrošināt vislabāko izlietotā iepakojuma pārstrādi
Tehniskās prasības ķīmiskajām vielām, maisījumiem un izstrādājumiem	Vai Jūs izmantojat šīs tehniskās prasības:	
	DDL tiek piegādātas pirms līguma slēgšanas izvērtēšanai	Informācija nepieciešama drošības novērtējumam pirms pirkuma
	Jāizsniedz atbilstošas kvalitātes DDL vai informācija saskaņā ar REACH 31. un 32. pantu	Informācija nepieciešama, lai izpildītu normatīvo aktu prasības attiecībā uz ķīmikāliju pārvaldību
	Vai Jūs prasiet informāciju par REACH licencējamo un kandidāvielu sarakstā vielu klātbūtni maisījumos vai izstrādājumos virs 0,1% (svars) saskaņā ar REACH 33. pantu? (vielu saraksts: https://echa.europa.eu/candidate-list-table)	Balstoties uz REACH 33. pantu, šādu jautājumu Jums var uzdot Jūsu klients, un Jums ir jāspēj atbildēt 45 dienu laikā
Izvēle, ja prasības savstarpēji konkurē	Vai Jūsu uzņēmumā ir izstrādāta metode, kā salīdzināt alternatīvus produktus gadījumā, ja tie konkurē savā starpā vai ir pretrunīgi, piemēram, kvalitāte, bīstamība, cena	Palīdz pieņemt labāko un caurspīdīgāko lēmumu (piemēram, SubSelect rīks, Lēmumu matrica, dzīves cikla izmaksu aprēķins).
Specifiskas prasības, kas ietvertas piegādes līgumā	Vai līgumā ar piegādātājiem Jūs iekļaujat šādas prasības:	
	Tehniskās prasības, kuras izvirzījāt precei/ pakalpojumam	Bez prasību noformēšanas līgumā ir grūti tās īstenot
	Neatbilstošas preces piegādāšanas gadījumā piegādātājs iesniedz atbilstošu preci X stundu laikā/ vai atlīdzina nodarītos zaudējumus/ maksā soda naudu	Neatbilstošas piegādes gadījumā kompensē Jums radušās izmaksas, kā arī mazina piegādāju vēlmi pārkāpt vienošanos.
	Bīstamības informācijas izmaiņu gadījumā piegādātājs automātiski iesniedz klientam atjaunotu drošības datu lapas versiju par katru produktu, kas piegādāts pēdējā gada laikā	Informācija/ juridiskās prasības nepārtraukti mainās, tāpēc ir svarīgi saņemt atjaunoto informāciju, to paredz arī REACH regula.
	Piegādātājs ir atbildīgs par saņēmējam un pakārtotajiem saņēmējiem radīto zaudējumu, ja neprecīzi ir norādīta bīstamības informācija vai piegādātais materiāls neatbilst kvalitātes prasībām/ normatīvo aktu prasībām	Ja zaudējumus radījusi piegādātāju rīcība, šāda prasība līgumā var palīdzēt tiesā. Vai Jūs informējat piegādātāju par preces neatbilstību par to sniegtajai bīstamības informācijai (DDL, marķējums), neparedzētām blaknēm, piemēram, alerģiju?
	Soda naudas neatbilstības gadījumā	Šādos gadījumos piegādātājs sedz neērtību radītās izmaksas. Strādā kā brīdinājums.